

Секція 2: Сучасні вимоги до перекладу та інтерпретації оригінальних французьких творів

Кущик. О., студентка 2 курсу
факультету іноземної філології
Волинського національного університету
імені Лесі Українки

Науковий керівник:
Бондарук Л. В., докт. філол. наук,
професор кафедри романської філології
Волинський національний університет
імені Лесі Українки

СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ ФРАНЦУЗЬКИХ ВІЙСЬКОВИХ РЕАЛІЙ

Військові терміни – це спеціалізована лексика, яка описує військові концепти, події, структури та техніку. Вони є необхідними для передачі точних понять у військовій сфері. Військові терміни можуть включати назви рангів, типи військових частин, зброю, стратегії та тактики, військові операції, логістику та інші ключові аспекти збройних сил.

Французька військова термінологія, як і українська, відображає історичний та культурний контекст країни, тому розуміння цих нюансів є критично важливим для адекватного перекладу. Наприклад, термін «*armée de terre*» позначає сухопутні війська, а «*marine nationale*» – військово-морські сили

Франції. Точне розуміння таких понять дозволяє зберегти чіткість і точність при перекладі [1].

Французькі військові терміни мають кілька особливостей, які ускладнюють їх переклад. По-перше, це їхня високоспеціалізованість. Багато термінів мають вузьке значення, зрозуміле лише в конкретному військовому контексті. Наприклад, « *char de combat* » позначає бойовий танк, але "char" самостійно може мати інші значення в залежності від контексту [3].

По-друге, історичний контекст Франції як військової держави сильно впливає на термінологію. Багато термінів є похідними від історичних подій чи збройних конфліктів. Також важливим є використання абревіатур і скорочень у французькій військовій термінології. Наприклад, « *OPEX* » позначає зовнішні операції (*Opérations Extérieures*). Українському перекладачеві важливо знати точні значення цих скорочень, щоб уникнути зміщення сенсу при перекладі [4].

Як і будь-яка спеціалізована термінологія, військові терміни нерідко прив'язані до специфічних історичних подій і військових традицій. Наприклад, французькі терміни, такі як « *gendarmerie* », позначають різновид військової поліції та орган політичного розшуку. В українському контексті важко знайти аналог, оскільки аналогічних військових формувань не існує.

Деякі французькі військові терміни можуть не мати точних українських відповідників. Наприклад, термін « *chef de bataillon* » буквально перекладається як "начальник батальйону", однак українською це буде "комбат". Це може спричинити плутанину, тому перекладачам доводиться адаптувати або пояснювати такі терміни [2].

У французькій армії часто використовуються абревіатури, такі як «EM» (*état-major* — штаб) або « *SAPEURS* » (інженерно-саперні війська). Це може ускладнювати розуміння тексту, особливо якщо подібні скорочення не мають прямих аналогів в українській мові. Перекладачам необхідно розшифровувати подібні скорочення та адаптувати їх для української аудиторії [4].

Деякі терміни можуть мати кілька значень у залежності від контексту. Наприклад, слово « *arme* » може означати як зброю, так і військовий рід (піхота, артилерія). Перекладачам необхідно враховувати контекст, щоб уникнути неправильного розуміння тексту [3].

Під час російсько-української війни виникли проблеми з перекладом військових термінів між українською та французькою мовами не тільки через різницю у військовій організації та досвіді двох країн, а й через малу кількість словників. Наприклад, в українському контексті термін «добровольчі батальйони» став звичним у перші роки війни, проте у Франції такого формату військових формувань немає. Тому перекладачеві потрібно пояснювати цей термін [2].

Таким чином, для перекладу військової термінології потрібно враховувати не лише лінгвістичні аспекти, а й культурні та історичні, що впливають на розуміння термінів у різних мовах.

Список використаних джерел:

1. Наше діло. "Військовий переклад – мистецтво і точність". URL: https://nashedilo.blogspot.com/2018/01/blog-post_21.html?view=magazine&m=1 (дата звернення: 13.10.2024).
2. Мінісленг військових. [Armyinform]. URL: <https://armyinform.com.ua/2019/08/20/minislovnyk-vijskovogo-slengu-muha-pokemon-ulitka/> (дата звернення: 12.10.2024).
3. DeepL [перекладач онлайн]. URL: <https://www.deepl.com/uk/translator/l/fr/uk> (дата звернення: 13.10.2024).
4. Military Terminology [Wikipedia]. URL: https://en.m.wikipedia.org/wiki/Military_terminology (дата звернення: 10.10.2024).